

DEBATT & INNLEGG

De siste årene har livsforsikringselskapene nedlagt et stort arbeid for å redusere kostnadene, øke pensjonene, forenkle informasjonen, og øke interessen blant kundene, skriver administrerende direktør *Arne Skauge*, Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH).

Sjefredaktørens ran

«Et ran» er betegnelsen sjefredaktør Amund Djuve gir livsforsikringselskapenes virksomhet, i en leder i DN personlig økonomi, 11. november. Fem sider er viet fripoliser. Livselskapene tar kritikk av sin virksomhet svært alvorlig, men artiklene er preget av sterk ordbruk og en beskrivelse av virkeligheten som selskapene ikke kjenner seg igjen i.

Livsforsikring er en bransje som er nøye regulert av myndighetene, og som baserer seg på kundenes tillit. Det ville være utenkelig for selskapene å oppføre slik artiklene gir inntrykk av. Når Amund Djuve skriver at «hver enkelt fripolisekunde er en fillekunde og en nyttig idiot for selskapene», er det en fornærmelse mot ansatte i selskapene, men også av selskapenes kunder.

Livsforsikringselskapene arbeider kontinuerlig for at:

- Kundene skal få god informasjon om oppspart kapital, avkastning og pensjonsytelser.
- Fripolisene skal forvaltes mest mulig kostnadseffektivt.
- Et register med både pensjoner og andre livsforsikringer etableres. Selskapene vet at om de skal vinne kampen om kundene, må de være gode på avkastning, kostnader, informasjon og service. Er ikke kunden fornøyd, er det lett å flytte. Norge har verdens mest kundevennlige regelverk for flytting av pensjoner.

I dag finnes det 720.000 fripoliser i Norge, og antallet vil

øke. Alle som slutter hos en arbeidsgiver med tjenstepensjon, får en fripolise. Med obligatorisk tjenstepensjon vil alle etterhvert få fripoliser eller pensjonskapitalbevis. Unntaket er dem som har kun én arbeidsgiver livet gjennom.

De fleste av dagens fripoliser har i tillegg til alderspensjon også uføre- og etterlattepensjoner. Det er fullt mulig både å flytte og slå sammen fripoliser. Av hensyn til kostnadene knyttes til fripoliser, anbefaler næringen at de slås sammen.

Når pensjonsytelsen for en fripolise beregnes, tas det utgangspunkt i kapitalen (premiereserven) på beregningstidspunktet, og så legges det til grunn at en hvert år får en viss avkastning.

Fripolisene skal forvaltes mest mulig kostnadseffektivt

For de aller fleste fripolisene er det forutsatt en garantert avkastning på fire prosent. Dette betyr at selv om ytelsen i en fripolise et år ikke oppreguleres, blir kontrakten likevel tilført fire prosent avkastning. Normalt er avkastningen mer enn de garanterte fire prosent, og ytelsen øker således.

En sammenligning mellom lønnsvekst og avkastning på fripoliser vil dermed gi helt andre utslag enn de DN har kommet med. Når man legger til grunn en rentegaranti på fire prosent,

vil premiekostnaden for arbeidsgiver være vesentlig lavere enn om man hadde lagt til grunn en rentegaranti på null prosent. En høy rentegaranti bidrar til å redusere arbeidsgivers kostnader til pensjon, samtidig som fripoliseinnehaverne får en lavere regulering av pensjonsytelsen.

DN skriver at en samlet oversikt over dine forventede pensjonsutbetalinger, inkludert fripoliser, er bare noen tastetrykk, at nettstedet pensjonsrett.no gir deg totaloversikten, og at tjenesten er gratis. Det er mildt sagt en overdrivelse. Det er svært få opplysninger å hente på pensjonsrett.no i øyeblikket. FNH har i brev og møter med Norsk Pensjonsrettighetsregister påpekt misvisende markedsføring. At tjenesten er gratis, er også et spørsmål om øyet som ser. Pensjonsrett.no er et kommersielt nettsted der inntektene skal hentes fra pensjonselskapene. Kundene blir således belastet kostnadene indirekte – via pensjonselskapet.

Næringen har en god stund arbeidet med et enkelt register over livsforsikring og pensjoner. Registeret har som formål å hjelpe forsikringstagere og etterlatte med å innhente opplysninger, og vil inneholde opplysninger om hvor kunden har livsforsikringer og pensjonsavtaler. Datatilsynet har imidlertid satt svært strenge konsesjonsvilkår for dette enkle registeret. Det har medført at arbeidet har blitt betydelig forsinket.

Et register som gir kunden full

UENIG. Arne Skauge, administrerende direktør i Finansnæringens Hovedorganisasjon, mener Dagens Næringslivs beskrivelse av livsforsikringselskapene ikke er en virkelighet bransjen kjenner seg igjen i. Foto: Gunnar Bløndal

oversikt over opptjente pensjonsrettigheter og andre forsikringer, er planlagt som trinn to. Et forprosjekt gjennomført av Econ skal være klart 1. februar. I dette forprosjektet vil forskjellige leverandører bli vurdert, som Verdipapirsentralen, Norsk Pensjonsrettighetsregister og andre. Næringen har som hovedmålsetting at et fremtidig register ikke skal være kommersielt, skal ivareta personvernhen-syn, og om mulig kunne opereres i samarbeid med myndighe-

tene i forbindelse med reformert folketrygd.

Alle som har fripolise, bør finne frem kontoutskriften som sendes ut hvert år i mai. Der står det hvor stor pensjonen er, hva avkastningen har vært, og hvilke kostnader som er påløpt. Hvis noe er uklart eller du er misfornøyd, bør du ta kontakt med selskapet eller vurdere å flytte dine pensjoner til et annet selskap.

Det er i alles interesse at kundene er fornøyd – og vet hvor mye de kan vente seg i pensjon.

Skarpere diagnose og bedre medisin

Forskere som får politisk ukorrekte resultater, må regne med hard medfart. Det fikk også vi da DN 13. oktober oppsummerte hovedresultatene fra vår studie av alle norske børsnoterte selskapers styrer i perioden 1989-2002. Hovedmønstrene er at lønnsomheten var best i selskaper med små, homogene styrer, der medlemmene er eiere, har stort nettverk og har nære bånd til ledelsen. Resultatene stemmer godt med funn fra andre land.

Mediene fokuserte nesten utelukkende på resultatene om styrets homogenitet. Her fant vi blant annet at mer kjønnsblanding og flere ansatterepresentanter går sammen med lavere bedriftsøkonomisk lønnsomhet. Dette provoserte noen til å mene at dette var sludder, frekt, respektløst, ideologiproduksjon, gufs fra fortiden, bestillingsverk fra eiere som ikke liker kvinnemaset, og at bare profesorer kan finne på slikt. Mon tro fordømmelsen ville blitt lovsang

Øyvind Bøhren.

Øystein Strøm.

dersom resultatene hadde vært motsatt? Slike reaksjoner ville vært mer behagelig personlig, men like problematisk faglig.

Som forskere kan vi ikke la oss presse av hva som er politisk korrekt, hverken når det gjelder hvilke styreegenskaper vi undersøker eller hvilke funn vi publiserer. Og det er ikke slik at mønstre vi avdekker i norske styrer, representerer vår personlige mening om den samfunnsmessige ønskeligheten av disse mønstrene – hverken at de var gode eller dårlige i den perioden vi studerte, eller at de bør se slik ut i morgen. Slike vurderinger holdt vi oss unna, fordi vi neppe

har mer å bidra med der enn andre. Vi beskrev kun statistiske sammenhenger på et felt der offentlig debatt er livlig, meningene sterke, reguleringsaktiviteten betydelig og forskningsaktiviteten lav. Økonomer finner sjelden en mer spennende arena for dagsaktuell forskning.

Andre kommentatorer både leste det vi skrev, reflekterte over sannhetsgehalten og foreslo mulige forklaringer. De oppfattet også vårt poeng om at studien ikke gir grunnlag for å si at menn er dårligere eller bedre styremedlemmer enn kvinner, o at vi primært undersøkte samvariasjon og ikke årsak kontra virkning. Altså korrelasjon og ikke kausalitet. Noen hevdet at fordi partiell korrelasjon mellom lønnsomhet og kjønnsandel er lav i vårt materiale, så er kjønns-effekten økonomisk neglisjerbar. Så enkelt er det ikke. Når lønnsomhet samvarierer med mange styreegenskaper samtidig, og vi dessuten har

gjentatte observasjoner av samme bedrift over tid, må betydningen av hver egenskap måles mer omhyggelig. Kjønnsblanding viser seg da å ikke være uviktig, men heller ikke viktigst.

I likhet med de kommentatorer som kom med mange konstruktive forslag til forklaringer, vet heller ikke vi hvorfor bedrifter med kjønns-homogene styrer var de mest lønnsomme i vårt materiale. Det trengs dessuten mye skarpere diagnose og bedre medisin på langt flere styree-

genskaper enn mangfold, som bare var en av de egenskapene vi undersøkte. Vi tror dypere innsikt i det gode styrets særpreg vil tjene alle som vil bruke styrområdet til å påvirke økonomi, demokrati og likestilling. En åpen erkjennelse av kunnskapsunderskuddet er da en forutsetning for å komme videre på en saklig måte.

Øyvind Bøhren, professor
Øystein Strøm, førsteamanuensis

E-post: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10
Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn (ca. 750 ord)
Underinnlegg/replikk: Maks 1500 tegn (ca. 250 ord)

● Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv må produseres i henhold til Vær Varsom-plakaten.

● Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form.

● Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.

Debattansvarlig: Tor Slette Johansen, tlf. 22 00 11 26 – 932 56 100